

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ ПУБЛИЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ

МП „УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ ПО ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИ НА ЕС“

**Проект „Подобряване на туристическата
инфраструктура и осигуряване на
интегриран достъп до природните и
исторически забележителности на
територията на град Враца“**

САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА ADMM936 КЪМ КУРС

ADMM916 „Мониторинг на проектната дейност“

Автори:

Петя Петрова, Ф 71802

Христиан Даскалов, Ф 44967

май 2014г.

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	3
ОБОСНОВКА НА ПРОЕКТА.....	3
ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ВРЕМЕВИ ГРАФИК	4
ЛОГИЧЕСКА РАМКА	5
АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ	10
ТАБЛИЦА НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ПОТОЦИ	14
ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ	16
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	20
ИЗТОЧНИЦИ	20

ВЪВЕДЕНИЕ

В настоящата самостоятелна работа ще бъде разгледан проектът *„Подобряване на туристическата инфраструктура и осигуряване на интегриран достъп до природните и исторически забележителности на територията на град Враца“*, който е планиран за реализация по ОП *„Региони в растеж“* през програмния период 2014-2020г. Нивото на детайлизация при изпълнение на заданието е ориентирано около представянето на рамките на проекта, без да се навлиза в детайлите на изпълнение, за което би било необходимо разработването на подробни планове, графици, бюджет и др. Независимо от това, извършената работа в изпълнение на поставената цел - *да се приложат на практика и да се проверят знанията за осъществяване на мониторинг на проекти с финансиране от фондовете на Европейския съюз*, е достатъчна, за да се отговори на основните въпроси за релевантността на проекта (*дали е обърнат към истинските проблеми на съответните целеви групи*), неговата пригодност (*дали може да постигне ефективно своите цели*) и устойчивост – *в екологичен, технически и социално-икономически аспект*.

ОБОСНОВКА НА ПРОЕКТА

Основни проблеми, които проектът *„атакува“* са свързани с: 1. *Ниският стандарт на живот, при неразработени възможности на местния туризъм и* 2. *Слабият туристически поток към основните забележителности на град Враца*. Очакванията на авторите на проекта са, че със създаването на устойчив туристически продукт ще се съживи местната икономика, в район като Северозападния, който е най-бедният в Европейския съюз с 26% от средните доходи на глава на населението, при това по начин, който е природо-съобразен и намаляващ вредното въздействие върху околната среда.

Липсата на такъв продукт проличава и от колебанията за инвестиции в туристическия отрасъл на град Враца, и в частност в броя на средствата за подслон и местата за настаняване. По данни на Националният Статистически Институт тези места са както следва: 2009 год. – 27бр.; 2010 год. – 31бр.; 2011 год. – 33бр.; 2012 год. – 25бр.; 2013 год. – 29бр.

С възстановяването на пътническа въжена линия (*лифт*) „Леденика“ ще се създаде възможност за обособяването на алтернативен маршрут на досегашния двадесет-километров автомобилен път към парк „Врачански Балкан“. Пет километровият пешеходен маршрут ще обвърже главните забележителности на града, разположени в: Централна градска част -> поречие на р. Лева -> Архитектурни разкопки -> Проход „Вратцата“ -> с. Згориград -> лифт „Леденика“ -> Природен парк „Врачански Балкан“ -> пещера „Леденика“.

По този начин, чрез възстановяването на туристическата инфраструктура, освен че ще се създаде търсеният елемент на интеграция на природните и исторически забележителности на територията на град Враца, ще се подпомогне и местният бизнес по протежение на обособената туристическа зона, която от своя страна, бидейки привлекателна за широк кръг от почитатели на алтернативния, културен, исторически и планински туризъм, ще опосредства постигането на стратегическите цели.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ВРЕМЕВИ ГРАФИК

Дейностите по проекта, в неговата основна фаза – *на изпълнение*, чрез които следва да се постигнат резултатите, специфичните и стратегическите цели на проекта, ефикасно да се управляват наличните ресурси и да се осъществи мониторинг и отчитане на напредъка на проекта, са обособени както следва:

1. Управление и координация на проекта – *задължителна дейност, що се отнася до изпълнението на всеки един проект.*
2. Провеждане на тръжни процедури за възлагане на строително-ремонтни работи, доставки и услуги – *съпътствани от сключване на договори с избраните изпълнители.*
3. Изграждане на съпътстващата инфраструктура – *работа по инфраструктурата – изграждане, модернизация, реконструкция на отделните обекти по трасето.*
4. Популяризация на новоизградената туристическа зона – *изработват се/закупуват се информационни ресурси, възлагат се инф. дейности на експерти, включително се финансират разходи за участие в туристически изложения, събития и др.*
5. Осигурява на информация и публичност за проекта - *„мека мярка“, свързана както с естеството на проекта, така и с изискването за дисеминация и валоризация.*

Графикът на изпълнение може да бъде видян в табл.1 Той е съобразен с общата продължителност на проекта от 1,5г. - от подписването на договора до неговото приключване. Разбира се, предвижда се да се подготвят и планове за поддръжка на новоизградената инфраструктура, да се осигури ефективното предаване на придобитите умения, свързани с административния капацитет за постигането на устойчивост в информационно-туристическата и промоционално-маркетингова дейност на община Враца, както и да се осигури финансовата възвращаемост дълго след края на проекта.

Дейност	Месец 1	Месец 2	Месец 3	Месец 4	Месец 5	Месец 6	Месец 7	Месец 8	Месец 9	Месец 10	Месец 11	Месец 12	Месец 13	Месец 14	Месец 15	Месец 16	Месец 17	Месец 18
Д. 1																		
Д. 2																		
Д. 3																		
Д. 4																		
Д. 5																		

ЛОГИЧЕСКА РАМКА

На представената по-долу логическа рамка – *инструмент, с който се управлява всяка фаза от цикъла на проекта*, може да се стъпи при разработването на останалите инструменти, упоменати в началото - *като подробен бюджет, разпределяне на отговорностите и т.н.* Разбира се, това цялостно би могло да се направи едва когато са ясни мерките, процедурите и специфичните условия за кандидатстване.

На този етап - на разработване на проекта, анализът, осъществен с помощта на логическата матрица, подпомага задаването на насока за това, което трябва да се постигне и за предпоставките, които трябва да са налице при изпълнението на отделните дейности.

	Нива на въздействие	Обективно измерими индикатори	Източници и средства за измерване	Предположения и рискове
	1	2	3	4
Основни цели	<i>Кои са основните цели, които искате да постигнете с проекта?</i>	<i>Кои са основните показатели, които съответстват на основните цели?</i>	<i>Какви са източниците за информация за тези показатели?</i>	
	Създаване на предпоставки за устойчив икономически растеж чрез развитието на туристическия потенциал на град Враца и Врачански Балкан.	1. Бр. работни места създадени във връзка с изпълнението на проекта. 2. Бр. работни места създадени като резултат от проекта. 3. Процентно повишение в заетост на легловата база. 4. Допълнителен годишен брой посетители на пещерата „Леденика“ и парк „Врачански Балкан“.	1. Проектна документация – сключени трудови договори в изпълнение на проекта; 2. Справка от Общински туристически регистър; 3. Справка от общинско предприятие „Туристически център - Леденика“.	Развитието на туристическия потенциал е необходимо, но недостатъчно условие за постигане на устойчив икономически растеж – необходимо са и инвестиции в местната икономика. Очакванията са, че подобряването на туристическата инфраструктура освен, че пряко ще спомогне за постигането на проектните цели, ще допринесе и за повишаването на инвеститорския интерес, а оттам - за привличането на бъдещи инвестиции. При неблагоприятна пазарна конюнктура съществува риск последното да не се случи в предвижданите мащаби, но дори и при този риск, остават директните положителни последици за града в следствие осъществяването на проекта, свързани с новосъздадените работни места и повишен туристически поток.

	Нива на въздействие	Обективно измерими индикатори	Източници и средства за измерване	Предположения и рискове
	1	2	3	4
Конкретна цел на проекта	Кои са конкретните цели, които искате да постигнете с проекта?	Покажете, какви количествени и качествените показатели ще се постигнат според конкретните цели на проекта?	Какви източници за информация ще се използват? Какви методи ще използвате за осигуряване на необходимата информация?	Кои са тези фактори и условия, върху които проектът не може да влияе директно, но които са необходими, за да се постигнат целите по проекта? Какви рискове съществуват?
	Създаване на комплексна културно-историческа и планинска туристическа зона.	1. Допълнителен годишен брой ползватели на лифт „Леденика“. 2. Ниво на удовлетвореност на посетителите на туристическата зона- качествена оценка относно полезното ѝ действие.	1. Брой продадени билети за ползване на туристическия лифт. 2. Резултати от попълнени анкетни карти от допитване сред посетителите на туристическата зона.	Съществува риск за развитието на туристическата зона, свързан с изградените навици за използване на автомобилен транспорт за достъп до природния парк. С цел справяне с този проблем, Общината ще разработи паралелно с проекта програма за насърчаване на пешеходния и вело-туризъм.

	Нива на въздействие	Обективно измерими индикатори	Източници и средства за измерване	Предположения и рискове
	1	2	3	4
Очаквани резултати	<i>Кои конкретни очаквани резултати предвиждате да бъдат постигнати? Какви са очакваните ефекти и ползи от проекта? Какво очаквате да се подобри и промени благодарение на реализирането на проекта??</i>	<i>С кои показателите ще измерите доколко по проекта се постигат очакваните резултати и въздействия?</i>	<i>Кои са източниците на информация за тези показатели?</i>	<i>Кои външни фактори и условия трябва да са налице, за да постигнете въздействието и резултатите по план?</i>
	1. Изграждане на обособена туристическа зона „Градски център“ – лифт „Леденика“ - пещера „Леденика“ – Врачански Балкан, заедно със свързващата я инфраструктура. 2. Възстановяване на културно-историческите и природни забележителности в рамките на туристическата зона. 3. Популяризиране на община Враца като притегателен туристически център	1. Изградена една вело-и-пешеходна алея - от цент. гр. част към лифт „Леденика“. 2. Ремонтиран един бр. лифт „Леденика“ за поемане на целогодишен туристически поток. 3. Реставрирани и обновени „х“бр. исторически паметници; 4. Поставени информационни табели по протежение на алеята. 5. Бр. участия в национални и международни туристически изложения. 6. Бр. разпространени информационни материали.	1. и 2. Приемно-предавателни протоколи за извършените дейности, експертни доклади, придружени със снимков материал. 3. и 4. Експертни оценки от РИМ-Враца за състоянието на историческите паметници в зоната преди изпълнение на проекта и след приключването му; 5. и 6. Справочници и туристически каталози, проектна документация – финансова и отчетна /снимков материал и т.н./	За ефективно популяризиране на туристическата зона, изграждането на туристическата инфраструктура следва да се случи в срок. При неблагоприятни метеорологични условия, е възможно строителните дейности да се забавят. Поради това Общинска администрация Враца ще възложи на НИМХ към БАН изготвянето на дългосрочна прогноза за територията на общината, въз основа на която да се реализира по-детайлно планиране на всички СМД, а изготвянето на информационните и промоционални материали и дейности ще започне паралелно със строителните.

	Нива на въздействие	Обективно измерими индикатори	Източници и средства за измерване	Предположения и рискове
	1	2	3	4
Дейности	Кои основни дейности ще бъдат извършени и в каква последователност за да бъдат изпълнени очакваните резултати?	Какви средства се изискват за прилагане на дейностите (например: персонал, оборудване, обучение, доставки и т.н.)	Какви средства са необходими за изпълнение на дейностите?	Какви са предварителните условия за стартиране на проекта? Кои външни за проекта условия трябва да са на лице, за изпълнението на планираните дейности?
	1. Управление и координация на проекта. 2. Провеждане на тръжни процедури за възлагане на строително-ремонтни работи, доставки и услуги. 3. Изграждане на съпътстващата инфраструктура. 4. Популяризация на новоизградената туристическа зона. 5. Осигуряване на информация и публичност за проекта.	1. Бр. наети членове на ръководния екип, бр. проведени работни срещи. 2. Изготвени тръжни документи за Х бр. процедури. 2. Сключени Х договора за СМД, доставки и услуги. 3. Изградени Х кв.км. вело-и-пешеходни алеи; Реновиран 1бр. тур. лифт. 4. Бр. участия на туристически борси и изложения. 4.Бр. онлайн импресии в туристически портали и сайтове. 5. Брой разпространени информационни материали. 5.Брой пресконференции, брой публикации в местни и национални медии.	1. Отчетна документация по проекта 2. Работни отчети по проекта; 3.Статистически данни от фирмата-изпълнител на дигиталните маркетингови услуги. 4.Издадени информационни материали; доклади от проведени промоционални събития. 5. Публикации в медиите и интернет.	Необходимите предварителни условия за стартиране на проекта включват извършването на замервания и предварителни изчисления по всички индикатори от интерес за проекта. Необходимо е също така да се потвърди и доработи, при необходимост, евентуални проблеми, които биха възникнали с устройството на засегнатите от предстоящите СМД територии и обекти (включ. културно-исторически паметници). Същите процедури са възложени за изпълнение на служители на Общинска администрация Враца в сътрудничество с др. компетентни администрации. При възникване на проблем по тези или др. въпроси, същите ще бъдат разрешавани в сътрудничество между проектния екип и смесена междудефектовна група с представители на заинтересованите страни.

АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Анализът на заинтересованите страни /стейкхолдър-анализ/, представлява метод на системно събиране и анализиране на количествена и качествена информация, за да се определят чии интереси трябва да бъдат взети под внимание по време на проекта, като посочва интересите, очакванията и влиянието на заинтересованите страни и ги свързва с основната цел на проекта. Той също така спомага за идентифицирането на взаимоотношенията между заинтересованите страни, които могат да бъдат използвани като опорна точка при изграждането на сдружения между тях и потенциалните партньорства, които биха могли да се развият в рамките на проекта, с цел повишаване на шанса за проектен успех – нещо, особено необходимо за комплексни инфраструктурни проекти като настоящия - с очаквано социално-икономическо въздействие, при интеракция с околната среда и природните ресурси.

В таб. 3 са представени резултатите от извършения стейкхолдър анализ:

Заинтересована група ¹ , основни характеристики	Интереси и как са засегнати от проблема/ите	Капацитет и мотивация за промяна	Стратегия за взаимодействие	Забележка
Общински съвет – Враца – бенефициент по проекта	Общинският съвет е органът, който следва да одобри чрез гласуване кандидатстването на Общината като бъдещ бенефициент по съответната схема за безвъзмездна финансова помощ. Съветът е политически орган – той има интерес както от успешното изпълнение на проекта за развитие на местната общност, така и от контрола върху	Капацитетът и мотивацията за промяна се постигат чрез лобиране-възможно е провеждането на предварителни срещи между кмета и председателите на основните политически групи в ОбС за съгласуване и предварително одобрение на идеята за кандидатстване.	Включване на представител /и на Съвета в междуправителния съвет за координация и контрол върху изпълнението на проекта. Участие на представители на ОбА в заседанията на ресорните комисии на Съвета. Отчитане на изпълнението на редовните сесии на ОбС.	Да се изготви специална презентация и представяне на проекта за представяне на заседание на ресорните комисии към ОбС.

¹ Бенефициентът и водещ партньор – Община Враца не е включен в анализа, съгласно указания на възложителя.

Заинтересована група ¹ , основни характеристики	Интереси и как са засегнати от проблема/ите	Капацитет и мотивация за промяна	Стратегия за взаимодействие	Забележка
	общинската администрация, особено опозицията и извличането на политически дивиденди при проблем при изпълнението.			
„Врачански лифт“ ООД – партньор по проекта, концесионер на лифта	Врачански лифт е фирмата-концесионер на лифт „Леденика“ – основно съоръжение в т.нар. „обособена туристическа зона“. На практика целта е да се изгради удобен маршрут-потъп към лифта, а оттам и към природния парк и пещерата „Леденика“.	Частния интерес на фирмата-концесионер за реновиране на съоръжението е достатъчна мотивация за съдействие по проекта. Проблеми би имало при осъществяване на общинската социална политика, която планиране преференции за отделни обществени и възрастови групи при ползването на обновения лифт.	Взаимодействието ще се осъществява чрез включване на представител на фирмата концесионер – партньор по настоящия проект в ръководния екип по проекта.	Да се пристъпи към предварително сключване на анекс към концесионния договор, който да планира и урегулира всички въпроси, свързани с обновяването и последващото развитие на лифтовото съоръжение.
„Туристическа камара – Враца“ – обединение на собствениците на фирми и обекти в сферата на хотелиерството, ресторантьорството, туристическите услуги и т.н.	Туристическата гилдия има огромен интерес от осъществяването на проекта. При успешна реализация той ще акумулира нови приходи и повишени печалби за собствениците и предприемачите в сферата на туризма.	Капацитетът за промяна, както и мотивацията на гилдията зависи от създаването на правилните „нагласи“, което изисква про-активно поведение и подход. Добре е всички мерки по развитието на зоната да се обсъдят с цялата гилдия в зародиш, за да не се създаде в последствие конфликт по повод на бъдещи действия – като разкриване на нови търговски обекти и т.н.	Включване на представител /и на Камарата в междуетовствен ия съвет за координация и контрол върху изпълнението на проекта	Да се обнови стратегията за развитие на туризма на територията на Община Враца. Да се проведе координационна среща с останалите общини за развитие на планинските туристическите маршрути, за да се ориентират спрямо туристическата зона на града.

Заинтересована група ¹ , основни характеристики	Интереси и как са засегнати от проблема/ите	Капацитет и мотивация за промяна	Стратегия за взаимодействие	Забележка
Общински консултативен съвет по екологични въпроси – обединение на гражданските организации-застъпници за „зелени“ каузи.	Интересът на участниците в консултативния съвет по екологични въпроси не е хомогенен – това са представители на различни НПО и др. с интерес в сферата на екологията, но е изцяло в унисон с целите на проекта – намаляване на замърсяването и насърчаване на активния и здравословен начин на живот.	Членовете на съвета могат да се превърнат в активен „промоутър“ на проекта, стига да бъдат убедени, че той няма да въздейства негативно върху околната среда – за пример обновяването на лифтовото съоръжение няма да доведе до прекомерно обезлесяване или др. негативно въздействие върху природата.	Включване на представител/и на Съвета в междуведомствения съвет за координация и контрол върху изпълнението на проекта, информиране за обществени и др. обсъждания по отношение изпълнението на проекта.	Да се възложи провеждането на независима оценка за въздействие върху околната среда относно проекта като ех-анте условие за сътрудничество и работа по проекта.
Природен парк „Врачански Балкан“ – институция, управляваща защитената територия, на която се разпростира част от туристическата зона.	Природен парк „Врачански Балкан“ е с държавно управление. Ръководството му има интерес проектът да се случи, тъй като ще доведе до популяризиране на парка и по-голям интерес към него. Същевременно с това, интересът е и въздействието от проекта върху околната среда да бъде минимално, в рамките на допустимото по закона.	Ръководството на природния парк би било склонно да съдейства по провеждането на проект, финансиран със средства по Кохезионната политика, съфинансиран със средства от държавния бюджет, който е в изпълнение на националната политика за регионално развитие.	Всякакви „пречки“ или „въпросителни“ пред съвместното партньорство би следвало да отпаднат чрез привличането на парка като партньор по проекта и включването на представител на институцията в междуведомствения съвет за координация и контрол върху изпълнението на проекта.	Да се възложи провеждането на независима оценка за въздействие върху околната среда относно проекта като ех-анте условие за сътрудничество и работа по проекта.
Гражданите на град Враца	Гражданите на град Враца се нуждаят от зона за активна	Капацитетът за промяна е голям, с оглед на това, че целите по проекта	Мотивацията да се ползва туристическата зона след	Да се възложи на отдел „Отдих и спорт“ към Общинската

Заинтересована група ¹ , основни характеристики	Интереси и как са засегнати от проблема/ите	Капацитет и мотивация за промяна	Стратегия за взаимодействие	Забележка
	почивка – за разходки, каране на колело, за насърчаване на активен начин на живот – вместо с кола, да се използват алтернативни средства и чрез лифта да посещават природен парк Врачански Балкан и пещерата Леденика като по този начин се намали и замърсяването на околната среда.	съвпадат с желанията, потребностите и интересите на жителите на града.	завършването ѝ следва да се насърчава с организирането и провеждането на различни дейности от културния и обществен живот на града по протежението ѝ. В рамките на проекта е достатъчна активна информационна кампания и провеждането на обществени допитвания и обсъждания в рамките на отделните фази и дейности.	администрация създаването на план за развитие на културната и обществена дейност около и в рамките на новоизградената туристическа зона, в който да се интегрират стратегиите за отделните местности и забележителност и, включ. пещерата „леденика“.
Гостите на град Враца – туристи от страната и чужбина	Интересите на гостите на град Враца са свързани с това същите да получат завършен туристически продукт на разположение – т.е. не само да видят една или др. забележителност, но и да свържат „отделните точки“ по начин, който е атрактивен, удобен и полезен за тях.	Създаването на цялостна туристическа зона би задоволило напълно техния интерес в това отношение, а косвено – и по отношение на цялостната удовлетвореност от посещението в града – настаняване/престо ѝ, тъй като ще доведе до нови инвестиции в средата.	Взаимодействието следва да се планира – още от обновяването на туристическия портал на общината за привличане на туристически интерес, а оттам и през дигитална реклама. В последствие следва да се промотира на място, чрез обектите за настаняване и др. туристически услуги зоната, която е предмет на разработване и експлоатация.	Да се обнови и оптимизира туристическия портал на общината, който не е обект на въздействие по настоящия проект, но е от значение за него.

ТАБЛИЦА НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ПОТОЦИ

В процеса на изпълнение на проекта следва да се обърне внимание на правилното приложение (*включ. чрез анализ на добри практики по сходни проекти*) на основните средства и методи за управление, а именно:

(1) комуникационните методи; (2) междуличностните умения и (3) управленските умения, формиращи фактическото управление на участието на стейкхолдърите.

Що се отнася до съществуващите комуникационни методи за обмен на информация между заинтересованите страни, те могат да бъдат класифицирани в три основни групи:

- (1) *интерактивна комуникация* – определен като най-ефективния начин за постигане на всеобщо разбиране (*под формата на срещи, разговори и др.*);
- (2) *„избутваща“ комуникация* – разпространяване на информация съобразно различните стейкхолдъри (*под формата на отчети, електронни писма, прес-съобщения и др.*);
- (3) *„издърпваща“ комуникация* – предоставяне на възможности за избор на алтернативи за получаване на информацията при таргетирането ѝ към големи групи стейкхолдъри (*уеб сайтове, електронни обучения и др.*).

Ръководителят на проекта решава на база на изискванията към комуникацията, анализирани на по-ранен етап, *кога, как и какви комуникационни методи*, съгласно планираното, да бъдат приложени.

В настоящата таблица на информационните потоци, №4 от самостоятелното задание, е направен подобен разчет за някои от ключовите заинтересовани страни, без да се претендира както за изчерпаемост на страните, така и за изчерпаемост на възможностите за комуникация.

Потребител на информацията	Какви решения взема?	Каква информация му се предоставя?	Източник на информацията	Кой ще я подготвя?
Общински съвет	За кандидатстване на проекта.	- За проекта; - По прогреса на дейностите.	- Проектна документация; - Междуведомствен консултативен съвет.	Проектен ръководител.
Общински консултативен съвет по екологичните въпроси	Може да блокира проекта (вето-плеър), ако е в противоречие с екологичните норми и с негативно влияние върху околната среда.	Доклади и оценка влиянието върху околната среда преди, по време и след реализация на проекта.	Междуведомствен консултативен съвет;	- Министерство на околната среда и водите - РИОСВ – Враца - ПП „Врачански балкан”
„Врачански лифт” ЕООД	За участие по проекта.	Цялостна информация по проекта, касаеща фирмата относно изпълнението и задълженията, по време и след приключване на проекта.	- Проектна документация; - Междуведомствен консултативен съвет.	Проектен ръководител.
Природен парк „Врачански балкан”	Разрешение за преминаване на туристическата зона през територията на парка.	За развитието на проекта в качеството на партньор по проекта;	- Участие в заседанията на проектния екип; - Междуведомствен консултативен съвет по реализацията на проекта;	Проектен ръководител.
Туристическа камара – гр. Враца	За инвестиции в местната икономика.	По прогреса на дейностите на проекта.	Междуведомствен съвет.	Проектен ръководител.

Гости на гр. Враца	• Посещение на града с туристическа цел; • Инвестиции и в туристически продукти и услуги.	• За новоизградената туристическа зона.	• Туристически борси; • Он-лайн реклама; • Туристически портал на град Враца.	• Изпълнител по отношение на туристическите рекламни материали; • Представител и на Общинската администрация в туристическите борси.
Граждани на гр. Враца	• Избиратели с активно влияние върху работата и ръководството на Общинската администрация	• За планиране и подготовка на проекта; • За резултатите от изпълнението на проекта.	• Публични обсъждане; • Медии и социални мрежи.	• Отдел връзки с обществеността към Общинската администрация.

ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

Мониторингът – като процес по систематично и продължително/периодично събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол и вземане на решения, предполага събирането на информация за: - физическия напредък (извършените дейности, постигнатите резултати, качеството, стейкхолдър участието); - финансовото изпълнение; - реакцията на целевата група (включ. причините за неочаквана или враждебна реакция). За да се осигури тази информация – качествено и навременно, и да послужи тя за постигането на поставените проектни цели, следва да се осигури „базата“ за успешен мониторинг, която се състои в ясното дефиниране на цели, на резултати и показатели, което е направен опит да бъде осигурено на по-ранен етап от самостоятелната работа.

Има и други пред-условия, които следва да бъдат изпълнени, за да бъде настоящия мониторингов план (изведен в таблица 5), максимално точен. При подготовката на мониторинга трябва да се направи преглед на организационните предпоставки – като точната управленска схема на проекта, за пример, процедурите на изпълнение, изясняването на цялостните роли, функции и отговорности на различните нива на проектната организация/организацията на водещите партньори. Тъй като в случая става въпрос за хипотетичен проект, при неизяснени редица обстоятелства от проектната среда, планът не претендира за изчерпателност, нито са максимална конкретика, но дава ясна представа за изискванията, които са поставени и се очаква, че ще бъдат изпълнени при кандидатстването с конкретния проект по програми, финансирани със средства от ЕС.

№	Резултат	Индикатор	Как и кога ще го измерваме?	Къде ще намерим информация за стойността на индикатора?
1	Изградена интегрирана туристическа зона „Градски център“ – лифт „Леденика“ - пещера „Леденика“ – Врачански Балкан	• бр. километри положена настилка по вело-и-пешеходна алея от градски център до лифт „Леденика“. • бр. кв. метри облагородени зелени площи по протежение на вело-и-пешеходната алея.	<i>измерва се съобразно техническото задание, изготвено по проекта, при съпоставка с изпълнението и чрез осъществяване на контрол от страна на строителен надзор и представители на община Враца за физическия напредък, финансовото изпълнение и качеството на строително-ремонтните дейности.</i>	информация за стойността на индикатора може да бъде намерена в проектните книжа, и по-конкретно – в проектното предложение и техническото задание за съответната дейност, а по отношение на измерването на изпълнението – в резултат от осъществяването на строителен контрол на място – по време и след приключване на дейностите. както и при останалите дейности по проекта (не само със строителен и ремонтен характер), информация може да бъде намерена и в документите, удостоверяващи закупуването и доставката на материалите и съответните приемно-предавателни протоколи за извършена работа.
2	Възстановени културно-исторически и природни забележителности в рамките на туристическата зона	• бр. възстановени културно-исторически паметници. • бр. облагородени природни забележителности.	<i>трябва да се направи предварително „замерване“ – експертна оценка състоянието на културно-историческите паметници в обхвата на туристическата зона и това на природните забележителности, при препоръчване на необходимите възстановителни и</i>	• информация за културно-историческите паметници и природните забележителности по протежение на зоната следва да се изиска, при планиране на проекта, от регионалния исторически музей, местното туристическо дружество, съответните отделни и дирекции в общинската организация.

			<i>облагородяващи дейности /респективно да бъдат избрани, съобразно установени процедури, съответните експерти-оценители/.</i> <i>последващото замерване следва да се направи след приключване на дейностите, а по време на осъществяването им – да се упражнява текущ мониторинг.</i> <i>би следвало да се събере и предварителна информация относно реакцията на местната общност и евентуални неочаквани/враждебни реакции.</i>	• що се отнася до постигането на количествените и качествени цели по индикатора, подобна на предварителната оценка следва да бъде направена и при приключване на дейностите във връзка със степента и нивото на тяхното изпълнение.
3	Обновен и модернизиран лифт „Леденика“ с разширен капацитет и функционалности.	специфични, свързани с извършените по лифта - реконструкции и подобрения – закупени материали и оборудване, конструкции и т.н.	<i>Измерване на състоянието следва да се направи преди възлагането на обществена поръчка за по-точно дефиниране на обхвата ѝ, както и по време и след приключване на строително-ремонтните дейности по обекта чрез редовни посещения.</i> <i>Стратегически важно е да се прогнозира предварителната реакция на целевата група спрямо дейностите като ограничена, санитарна сеч, създаване на подходи към лифта и т.н.</i>	информация ще може да бъде намерена в проектната документация /документите, свързани с провеждането на обществената поръчка за избор на изпълнител на строително-ремонтните дейности, договора за възлагане, отчетните документи – финансови и др./. организиране на фокус-група с представители на заинтересованите страни.

4	Популяризиран интегриран туристически продукт.	• бр. участия в туристически борси и изложения. • бр. публикувани и разпространени информационни материали по видове. • процентно увеличение в посещенията на туристическия портал на общината; бр. импресии - дигитална реклама. • процентно увеличение на ползвателите на лифт „Леденика“ и посетителите на пещера „Леденика“.	<i>участията в туристически изложения се измерват на база отчетни документи.</i> <i>напечатани и разпространени информационни и рекламни материали;</i> <i>данни от фирмата-изпълнител на дейностите в сферата на дигиталния маркетинг – реклама и разработка и поддръжка на туристически портал.</i> <i>средномесечна съпоставка между данните за посещаемост преди и след изпълнението на проекта;</i> <i>- нагласите спрямо туристическата зона.</i>	проектна документация – отчети, финансови документи, снимков материал, мостри, доклади за извършена работа. публикации в местната и национална преса; разпечатки на онлайн данни за посещения. отчети за бр. посещения – по месеци от фирмата-оператор на лифта и природния парк „Врачански балкан“. социологическо проучване относно използването на услугите и възможностите, предоставяни от проекта, промените в познанията, отношенията или практиките.
---	--	---	--	---

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Съвместните проекти между местната власт, гражданския сектор и бизнеса придобиват все по-голяма практическа значимост за развитието на икономиката в несигурна стопанска среда и предполагат необходимост от интензифицирането на взаимните усилия за преодоляване на социално-икономическото изоставане на българските региони. Ето защо е необходимо съсредоточаването на по-голямо внимание върху аналитичните аспекти на някои конкретни, пък било то и демонстративни, проекти като настоящия, за да се подобри качеството на инициативите в тази област.

Същевременно с това следва да се отчита комплексността на подобни проекти и широкото присъствие на разнороден състав от заинтересовани страни, чието ефективно координиране - от фазата на идентифициране, през планирането на комуникациите, управлението на участието и последващия контрол, следва да бъде в основата на оптимизирането на мониторинга по конкретния проект, така че да се не допуснат отклонения, които биха могли да окажат съществено въздействие върху постигането на поставените цели. Това е въпрос от съществено значение за съвременното проектно управление, съобразно европейските стандарти, на която българските проектни мениджъри, особено от публичния сектор, тепърва трябва да започнат да отделят необходимото внимание. Настоящата самостоятелна работа внася светлина както върху теоретичните аспекти на този въпрос и отваря възможност за доразвиването му в рамките на процеса по разработване на цялостен проект по така зададената рамка.

ИЗТОЧНИЦИ

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

- Матеев, Д. Сборник-лекции „Мониторинг на проектната дейност“, НБУ, 2014г.
- PMI. A Guide to the Project Management Book of Knowledge (PMBOK), 4th ed., 2008.

ИНТЕРНЕТ ИЗТОЧНИЦИ

- www.stakeholdermapping.com
- www.method-pm.com